॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ आयत्यांपरिणामे ॥ १९ ॥ २०॥ अपचितिःपूजा ॥ २१ ॥ २२ ॥ दीर्घमंतरंचिरकालं ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ महद्राज्यं महद्राज्यविशालयोरितिविश्वः ॥ २६ ॥ अविधे

वैशंपायनउवाच शासनाद्धृतराष्ट्रस्यदुर्योधनममर्षणं॥ मातुश्चवचनात्क्षत्तासभांप्रावेशयत्पुनः॥ १६॥ समातुर्वचनाकांक्षीप्रविवेशपुनःसभां॥ अभिताम्रेक्षणःक्रोधान्निःश्वसन्निवपन्नगः ॥ १७॥ तंप्रविष्टमभिप्रेक्ष्यपुत्रमुत्पथमास्थितं॥ विगर्हमाणागांधारीशमार्थंवाक्यमब्रवीत्॥१८॥ दुर्योधननिबोधेदं वचनंममपुत्रक॥ हितंतेसानुबंधस्यतथायत्यांसुखोदयं ॥ १९॥ दुर्योधनयदाहत्वांपिताभरतसत्तम ॥ भीष्मोद्रोणःकृपःक्षत्तासुहृदांकुरुतद्वचः॥ २०॥ भीष्मस्यतुपितुश्चैवममचापचितिःकृता॥ भवेद्द्रोणमुखानांचसुहृदांशाम्यतात्वया॥ २१॥ नहिराज्यंमहाप्राज्ञस्वेनकामेनशक्यते॥ अवाप्तुंरक्षितुंवापिभोक्तुंभरतसत्तम॥ २२॥ नह्यवश्येंद्रियोराज्यमश्नीयाद्दीर्घमंतरं॥ विजितात्मातुमेधावीसराज्यमभिपालयेत् ॥ २३॥ कामक्रोधौहिपुरुषमर्थेभ्योव्यपकर्षतः॥ तौतुशत्रूविनिर्जित्यराजाविजयतेमहीं॥ २४॥ लोकेश्वरप्रभुत्वंहिमहदेतदुरात्मभिः ॥ राज्यंनामेप्सितंस्थानंनशक्यमभिरक्षितुं॥ २५॥ इंद्रियाणिमहत्प्रेप्सुर्निर्यच्छेदर्थधर्मयोः॥ इंद्रियैर्नियतैर्बुद्धिर्वर्धतेग्निरिवेंधनैः ॥ २६॥ अविधेयानिहीमानिव्यापादयितुमप्यलं॥ अविधेयाइवादांताहयाःपथिकुसारथिं॥ २७॥ अविजित्ययआत्मानममात्यान्विजिगीषते॥ अमित्रान्वाजितामात्यःसोवशःपरिहीयते॥ २८॥ आत्मानमेवप्रथमंद्वेष्यरूपेणयोजयेत्॥ ततोमात्यानमित्रांश्चनमोघंविजिगीषते॥ २९॥ वश्येंद्रियंजितामात्यंधृतदंडंविकारिषु॥ परीक्ष्यकारिणंधीरमत्यर्थंश्रीर्निषेवते॥ ३०॥ क्षुद्राक्षेणेवजालेनझषावपिहितावुभौ॥ कामक्रोधौशरीरस्थौप्रज्ञानंतौविलुंपतः॥ ३१॥ याभ्यांहिदेवाःस्वर्यातुःस्वर्गस्यपिदधुर्मुखं॥ विभ्यतोनुपरागस्यकामक्रोधौस्मवर्धितौ॥ ३२॥ कामंक्रोधंचलोभंचदंभंदर्पंचभूमिपः॥ सम्यग्विजेतुंयोवेदसमहीमभिजायते॥ ३३॥ सततंनिग्रहेयुक्तइंद्रियाणांभवेन्नृपः ॥ ईप्सन्नर्थंचधर्मंचद्विषतांचपराभवं॥ ३४॥ कामाभिभूतःक्रोधाद्वायोमिथ्याप्रतिपद्यते॥ स्वेषुचान्येषुवातस्यनसहायाभवंत्युत॥ ३५॥ एकीभूतैर्महाप्राज्ञैःशूरैररिनिबर्हणैः॥ पांडवैःपृथिवींतातभोक्ष्यसेसहितःसुखी॥ ३६॥ यथाभीष्मःशांतनवोद्रोणश्चापिमहारथः॥ आहतुस्तातत्सत्यमजेयौकृष्णपांडवौ॥ ३७॥

यानिअवशीकृतानि व्यापादयितुंहंतुं ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ क्षुद्राक्षेणसूक्ष्मच्छिद्रेण ॥ ३१ ॥ अनुपरागस्य अनासक्तस्यापिकामक्रोधौस्वर्गनिरोधकावित्यर्थः ॥ ३२ ॥ अभिजायतेशास्तीत्यर्थः ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ यःकामेनअभिभूतःक्रोधाद्वाअभिभूतःमिथ्याकपटेनवाऽभिभूतःप्रतिपद्यतेईप्सितार्थादीन् तस्यसहायानभवंतीत्यर्थः ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥

Digitized by Google